

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Elő az aktákkal!

(—a.) A bankjavaslat általános vitája már elvesztette az érdeklődést, az utolsó szó-
 kokat már alig hallgatták annyian, ahány
 képviselőnek a tárgyalásokon való jelen-
 létének a házszabályok megkövetelik s nagy
 meglepetésre ma véget is ért az általá-
 nos vita, melyhez most már csak azok
 szólhatnak, akik határozati javaslatot
 nyújtottak be. Ez azonban még koránt-
 sem jelenti azt, hogy a bankszabadalom
 meghosszabbítása most már egy-kettőre
 törvény lesz. A részletes vita még elég
 hosszú időre nyújt anyagot, pláne ha a
 bankstatutumot — mint az ellenzék akarja
 — szakaszonként tárgyalják, akkor ép-
 pen beláthatatlan még a vita befejezése.

Ha a bankvita iránt nem is igen ta-
 nusítanak valami nagy figyelmet a hon-
 atyák, annál jobban érdeklődnek a fo-
 lyosó szenzációs hírei után. A bomba fel-
 robbant, egyik leleplezés a másikat éri,
 egyik szenzációsabb a másiknál.

Justh Gyulának nyíltsága, melylyel
 Lukács Lászlót s annak kétszínű eljárá-
 sát leleplezte, pártjának egy részénél nem
 kellett valami örvendetes meglepetést. Sőt
 alig tudták palástolni vezérükkel szemben
 neheztelésüket. Nyilván attól tartottak,

hogy arra a sokat emlegetett másik me-
 morandumra kerül a sor, melyben a ve-
 zér tudtán kívül, az ő háta mögött ol-
 csóbb ajánlatot tettek. Azt hangoztatták,
 kár volt Lukácsot így kipellengérezni.
 De hogy miért kár? — arról hallgattak
 az alvezérek.

Most egyre bizonyosabbá válik, hogy
 az az aggodalom szólalt meg így a Justh
 párti frondörösködőkben, hogy Lukács
 majd hasonló nyíltsággal talál kitalálni
 mindent, mint Justh tette. Azért tehát
 segíteni keil a szegény bajba került Lu-
 kácsra, akinek most még jobban meg-
 gyült a baja Déry Zoltánnal, illetőleg a
 volt koalíciós kormány által kötött 1907-iki
 kiegyezésnek titkos megállapodásaival, a
 melyekből Koksuthék fejére akart kemény
 vádakat bizonyítani.

Valóban megható látni és nem közön-
 séges politikai pikantiériát nyújt, hogy
 Justhnak leghüségesebb fegyvertársai
 Batthyány Tivadar és Holló Lajos sietnek
 a megszorult pénzügyminiszter segítsé-
 gére utóbbi nyilatkozatukkal, hogy elöt-
 tük nem mondotta Lukács, hogy a tár-
 gyalások az önállóbank alapján folynak,
 valamint azt sem mondotta ő elöttük,
 hogy be akar lépni a függetlenségi pártba.
 Enyhitik ugyan nyilatkozatuknak Justh

ellen irányuló élet azzal, hogy ez nem
 érinti Justh nyilatkozatának korrektségét,
 ez nem meríti ki azt a beszélgetést, amit
 Lukács négy szemközt folytatott Justh
 Gyulával.

Ez a nyitott ajtó, amit itt vezérüknek
 hagytak, már nem sokat változtat a dol-
 gon, mert eljárásuk a világ elé tárja a
 párt válságos állapotát.

Tegnap kifejtettük, hogy nem vagyunk
 barátai az ilyen fajta leleplezésnek. De
 ha már egyszer ennyire jutottunk, akkor
 kívánatosnak tartjuk, hogy most már le-
 gyen teljes világosság ez ügyben. Ha az
 a bomba Lukács fenyegetése szerint eset-
 leg olyanokat is meg fog sebezni, akik
 távolabb állanak romoktól, nem baj, hadd
 sebezze, de most már tisztán kell látnia
 az országnak.

Mindenki érthetetlennek tartotta akko-
 ron, hogy Lukács, a kabinet gyöngye, az
 ischli klauzula szerzője, aki mindig kö-
 zös bankos volt, éppen Justhékkel a ban-
 kosokkal tárgyalt, valamint éppen olyan
 érthetetlen volt az is, hogy Justhék, akik
 esküdtek az önálló bankra, a terminisra,
 nem hallgattak sem Kossuthra, sem Ap-
 ponyira, sem Wekerlére, sem Andrásyra,
 hanem egyedül és kizárólag csak Lu-
 kácsra.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A hercegkisasszony.

— Operett előjátékkal 2 felvonásban. Írta: Leon
 Viktor. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerző:
 Lehár Ferenc. A Szigligeti-színházban először adták
 1911. január 12 én. —

Homéroszról mondják, hogy néha ő is
 szunnyadozott. Hogyne szunnyadozna tehát
 Lehár Ferenc! Sőt azt kell tapasztalnunk, hogy
 a Vig özvegy és a Lux mburg grófja óta te-
 hetsége kissé elszunnyadt. Már a Cigányszere-
 lem a lejő bizonyos fokát jelzi — lefelé. Ezen
 a lejőn további és a Hercegkisasszony.

A Hercegkisasszony meséje a görög rabló-
 világban játszódik. Hadzi Sztavrosznak, a rette-
 gett bandafőnöknek van egy szép leánya,
 Fotini. Még Sztavrosz a hegyek közt gazdag
 utasokra les, akiket foglyul ejt és csak súlyos
 váltságért bocsát szabadon, addig leánya előtt
 úgy szerepel, mint Párnész hercege és leányát
 is úgy nevelteté, mint párnészi hercegkisasz-
 szonyt. Fotini szerelmes lesz Bill Harris ame-
 rikai hajóskapitányba. Harris fogad az athéni
 rendőrkapitánnyal, aki — mellesleg szólva —
 a Sztavrosz részvénytársasági alapon szervezett

bandájának egyik főrésztényese, hogy el-
 fogja Hadzi Sztavroszt. E helyett azonban
 Sztavrosz fogja el Harris-t éppen akkor,
 mikor üldözésére indulva, gyanútlanul sé-
 sétál az athéni hegyek közt. A hajóskapitány-
 nyal együtt elfogják azonban Fotini-t is, aki ki-
 jelentette, hogy Harris elkíséri veszedelmes
 vállalkozásába. Szerencsére a leány nem talál-
 kozik atyjával. Sztavrosz, amint megtudja, hogy
 leánya is fogoly, elrendeli mindkét fogolynak
 azonnali szabadonbocsátását. Harris aztán úgy
 fogja el Sztavroszt, hogy hajójára csalja egy
 állúznittel. Azt üzeni neki, hogy leánya hajó-
 ján van. Valóban ott is van, anélkül, hogy akár
 a leány, akár Harris tudná, hogy Sztavrosz és
 a párnészi herceg egy és ugyanazon személy és
 Fotini nem más, mint Sztavrosznak, a rablófő-
 nöknek leánya. Sztavrosz a csalnak felül, elmegy
 Harris hajójára, ott azonban kiderül az igazság
 és Sztavrosz, hogy leánya előtt titok maradjon
 az ő rabló múltja, kijelenti, hogy Hadzi Sztav-
 rosz meghalt s ezután csak Párnész hercege
 fog élni.

A mese megjárna s azt sem lehet mon-
 dani, hogy a szöveg nagyon rossz. Van benne
 itt ott ötlet, bár azt nem lehet tagadni, hogy a
 szellemeskedés néhol csődöt mond és erőlte-
 tetté válik. A balkáni rablóvilág mint milieu

érdekes s egyik-másik alak derűtséget tud kel-
 teni. Általában azonban nem olyan kiváló a
 szöveg, mint egy Lehár-operett megérdemelné.

A zenéje még kevésbé Lehár. Lehár
 úgy látszik, a komoly zenével akart kísérletet
 tenni s ezért az operai stílusnak akar helyet
 szorítani operett keretében. Az első felvonás
 nagyjában ennek a kísérletnek szolgálatában
 áll s a többi felvonásban is meg-megcsillan ez
 a törekvés. Sajnos, ahogy megcsillan, úgy el-
 is alszik. Lehár lemondott az operett könnyed
 dallamosságáról, a nélkül, hogy az operai ma-
 gas színvonalat elérni tudná. Csak az előjáték
 után, az első felvonás nyitányánál és első dal-
 lamainál érzik a speciális Lehár-operettstí-
 l. Ugyancsak Lehár-ra vall ebben a felvonásban
 Asszonyi és Zsigmondy Anna kettőse s néhány
 kisebb részlet. De ezek sem foghatók inven-
 ció és költőiség tekintetében Lehár egyéb,
 világszerte népszerű alkotásainak dallamos,
 fűbemászó részleteihez. Az az embernek a
 benyomása, hogy egy tehetséges zeneszerző
 nem nekivaló területre tévedt és ott akar nagy
 lenni, ahol nem bir tehetsége érvényesülni.

Az előadás is lehetett volna jobb. A cim-
 szerepben Tisza Karola igen bájos jelenség
 volt, kedvesen játszott, tánca éppen sikkes, de
 ahol énekelni kellett, alig győzte bizony kis

Elek József és azt a helyiségek sürgős kiürítése miatt
olcsón elárusítom.
 üzletének egész árukészletét megvettem **Czillér Imre.**

Ez a dolog Justh nyilatkozata után kezdett valamennyire érthetővé lenni, de Batthyány Tivadar és Holló Lajos ellen-nyilatkozata után megint homályba merült minden.

Hadd legyen tehát világosság! Elő avval a másik memorandummal és elő avval a titkos megállapodással! Elő az aktákkal!

Holló és Batthyány nyilatkozata a Ház mai ülésén. A baloldali tolyosón élénken tárgyalták a Justh-párt belső ügyeit. A »Fester Lloyd« és a »Magyar Nemzet« vasárnapi számában felhívás jelent meg, hogy Lukács miniszter nemcsak Justh Gyulával tárgyalt, de tárgyalt más képviselőkkel is, most hát nyilatkoznak ezek a képviselők a tárgyalásokról. Holló Lajos és gróf Batthyány nyilatkozatot szövegeztek erre a felszólításra és a folyosón ezt a nyilatkozatot beszélték meg Justh Gyulával. A nyilatkozatban hirtelen benne lesz, hogy Lukács elbűtük nem mondotta, hogy az önálló bank alapján folynak ezek a tárgyalások, azt sem mondotta, hogy be akar lépni a függetlenségi pártba. Ez azonban nem tangálja és nem meríti ki azt a beszélgetést, amit Lukács Justh-tal négy szemközt folytatott és maga ez a nyilatkozat sem tangálja Justh Gyula nyilatkozatát. Azt beszélik, hogy ez a nyilatkozat sok bonyodalomra fog még okot adni. Justh Gyula a nyilatkozatról kijelentette, hogy az őt nem érinti s a dolog el van intézve.

terjedelmű hangjával. Pedig látszott, hogy szeretettel foglalkozott ezzel a szereppel s ezért meg is érdemelte a tapsokat, kikívánsokat. Zsigmondy Annának már hálásabb darab a Herczegkisasszony. Néhány sikerült énekszámon kívül módjában állott pompás öltözékeivel is ragyogni. Játéka, mint mindig, eleven, ötletes. A férfiszereplők közül Mihályinak egész kicsiny szerep jutott s ez meg is látszott — rossz kedvén. Kevés énekszámát azzal a biztos fölényvel énekelte, ami ilyen kiváló tehetségnél csak természetes. Játéka is kitágult, élénk, színes. Csak az ujrázások nem voltak kedvére, láthatólag szeretett volna az egész előadáson minél hamarabb tulesni. Asszonyi egész kedvvel, hangja teljes érvényesülésével játszotta Sztauroszt szerepét és úgy énekelte, mint egész alakításával teljesen rászolgált a sok tapsra. Kassay egy kis szerepből tudott rendkívül sikerült, jóízű figurát csinálni. Ugyancsak sikerült Leóvey humoros botanikusa és Pogány Janka angol ladyje. A kisebb szerepekben Pápayné, Hunyady és Turányi ügyeskedtek. A zenekar és énekkar megfelelők.

A díszletek részben megújítottak, általában elég jók. Csak a közsiklacsportoknál látszott túlságosan, hogy azok deszkából fabrikálódtak. Nem okvetlenül szükséges a közönség felé a díszletnek azt az oldalát fordítani, a melyik a deszka élet mutatja.

—r.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 13.

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 óra után az ülést megnyitja. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Több kérvény bemutatása után Következett a

Bankjavaslat

általános tárgyalása.

Pap Zoltán: Beszéde elején kijelenti, hogy csatlakozik Kossuth Ferenc és Justh Gyula határozati javaslatához. A dinasztikus politika tobzódása ellen a függetlenségi pártoknak egyöntetű harcát hangoztatja, mert az önálló jegybank kijátszói megérdemlik a teljes megsemmisülést. Kérde a mostani kormánytól, mit hoztak a nemzetnek? Héderváry Károly miniszterelnöknek a választások alkalmából választójogot, az önálló jegybank lehetőségét s már-már a közönségnek minden vonalon való megszüntetését hirdette és amide tennie kellene, ismét hódol az osztrák politikának. Ilyen politika ellen kötelességünk a legmesszebb menő harcot felvenni. Hosszasan foglalkozik a valutát az alaptörvényt s a külöld segélyezése mellett akarattal megfogjuk valósítani. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Justh János: Ismerteti, hogy az ellenzéknek mi volt a célja akkor, a mikor a javaslat ellen vette fel a harcot. Beakartuk mutatni — ugymond — a nemzet előtt, hogy az önálló jegybank igen is megvalósítható és megismertettük a nemzettel a közös jegybank káros hatását és hogy a nemzeti érdekeket mélyen sérti. Fölolvassa több külföldi szaktekinetly véleményét és azt mondja, hogy ezek mindnyájan az önálló jegybank nagy jelentőségét hangoztatták. A készfizetésekről szólva egyetért Hieronymi Károly miniszterrel, de csodálkozik a miniszteren, ki a mostani kormánytagja. Fejtegeti azután a készfizetések felvétele szükségét. Beszédje végén kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el és csatlakozik az ellenzék részéről beadott határozati javaslatokhoz.

A vita bezárása.

Több szónek nem lévén az elnök a vitát bezárja. A házszabályok 413 §-a értelmében a határozati javaslatokat benyújtott 28 képviselő az előadó felszólalása után záróbeszéd jogával élhet.

Wickenburg Márk gróf előadó részletesen válaszol az elhangzott beszédekre. Hangoztatja a közös jegybank nagy gazdasági előnyeit és a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Elnök ezután öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Földes Béla indokolja meg határozati javaslatát. Polemizál Tisza István gróf beszédével.

Tüdös János és **Bosnyák** Béla nincsenek jelen, nem élnek a záró jogával s így az ülés 3 órakor véget ért.

Ítélet a gáborjáni perben.

— Öt vádlottat elítéltek. —

(Esküdtársi tárgyalás.) Tizenegy napi tárgyalás után tegnap este 10 órakor hozta meg ítéletét a nagyváradai törvényszék, mint esküdt-bíró a gáborjáni perben.

Az esküdtek mintegy tíz órán át tanácskoztak. Dél előtt 11 órakor vonultak vissza és csak este 9 órakor került nyilvánosságra határozatuk. Igen mélyen belemerültek az ügybe amit bizonyít egy epizód is. Este 7 órakor, mikor már mindenki azt hitte, hogy kész a verdikt, **Magyary** Miklós székelyhidi ügyvéd, az esküdtek főnöke kérte a törvényszéket, hogy íj. **K. Szántó** Vince vádlottára nézve újabb kérdéseket tegyenek fel. A törvényszék az esküdtek kérelmét teljesítette.

Kilenc órára aztán kész lett a verdikt. Az esküdtek a 22 vádlott közül csak ötöt talált bűnösnek és pedig: **Gy. Szabó** Vincét, **Gombos** Imrét, **Viski** Györgyöt, **K. Barta** Gyulát és **K. Barta** Lajost, valamennyit halált okozó súlyos testi sértés bűntettében.

A bíróság ezután visszavonult, hogy kiszabja az esküdtek határozata alapján a büntetéseket. Egy jó órai tanácskozás után, 10 órakor hirdette ki dr. **Csulyok** Béla elnök az ítéletet.

Eszerint **Gy. Szabó** Vince és **Gombos** Imre 3—3 évi börtönt és 100—100 korona pénzbüntetést, **Viski** György 2 és fél évi börtönt és 100 korona pénzbüntetést, **K. Barta** Lajos és **K. Barta** Gyula pedig 1—1 évi börtönt és 20—20 korona pénzbüntetést kapott. A többi vádlottak fel lettek mentve.

Az ítélet felmentő részére vonatkozólag **Vattay** József kir. ügyész semmiségi panaszt jelentett be a Curiahoz. Ugyancsak semmiségi panasszal éltek az elítélt vádlottak védői is, a 92. §. nem alkalmazása miatt, amihez az elítéltek hozzájárultak. Vádlottak szabadlábon voltak s minthogy ügyészi indítvány fogvatartásukra nem tétetett, szabadlábon is lesznek, egészen az ítélet jogerőre emelkedéséig.

Az ítélet kiszabásánál a bíróság az indokolás szerint figyelembe vette vádlottak büntetlen előéletét és erős felindulását, mit az éjszakai tüzveszedelem még fokozott is. Viszont súlyosbító körülményül vette azt, hogy nagy kegyetlenséggel és kitartással irtották ki a Dudás-családot. Fél tizenegyre járt az idő, midőn az elnök a tárgyalást befejezettnek nyilvánította.

Minisztortanács. Vasárnap délelőtt minisztortanács volt a miniszterelnökségi palotában gróf **Khuen-Héderváry** Károly elnöklésével. A miniszteri tanácskozáson, amely délután két óráig tartott, a folyó ügyeken kívül az aktuális politikai helyzetet is behatóan megvitatták.

Estélyi- utcai és vadászcipő-különlegességek

egyedül

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut 3.

A **Lukács-Désy-ügy.** A függetlenségi Kossuth-párt tegnap este 6 órakor értekezletet tartott a Lukács-Désy-ügy-féle kiküldendő bizottság ügyében és a párt akkor határozta el, milyen állást foglaljon el a bizottság dolgában. A Ház ülésén élénk feltűnést keltett, hogy a jobboldali folyosón gróf Zichy János miniszter hosszasan tárgyalta gróf Andrássy Gyulával és Désy Zoltánnal.

Mint késő éjjel jelenti budapesti tudósítónk, Tóth János az értekezlet elnöke a következő határozati javaslatot terjesztette be:

A közérdek szempontjából szükségesnek tartja a párt felszólítani Lukács László pénzügyminisztert, hogy az általa titkosnak jelzett, de részéről folyó hó 9-én a képviselőházban felhozott és tartalmilag részben ismertett idevonatkozó iratokat a képviselőház elé terjessze, hogy azok a nemzet itélete alól el ne vonatassanak. Az ülésen többen felszólaltak és a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

A **szilágysomlyói mandátum.** Szilágysomlyóról jelenti egy távirat: Keller Samu dr. a szilágysomlyói Justh párti jelölt, a kerületben tett körutja után tegnap tartotta meg a városi színházban programbeszédét. **Barabás Béla** holnap fejezi be körutját. — A nemzetiségi párt **Dellen** Viktort lépteti fel. A keddi választásra a rend fenntartására két zászlóalj gyalogság és kétszáz csendőr érkezett.

Legelegánsabb
estélyi czipők
és urak részére
báli divatcikk
legkedvezőbb

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhivom figyel-
müket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

UJDONSÁGOK.

* **A hercegprimás születésnapja.** *Vaszary* Kolos hercegprimás ma töltötte be életének 79. évét s ebből az alkalomból az ország minden részéből fölkeresték üdvözlésükkel az egyház és társadalom kiválóságai. Az agg egyházfejedelem, mint mindig, ezuttal is szűk körben ünnepelte meg a nevezetes napot. Reggel házi képolrájában csendes misét mondott, délelőn pedig ünnepi ebédet adott. Kellemes meglepetésben részesült tegnap 79. születésnapja alkalmából *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás. Születés-helyéről Keszthelyről 3 kis üveget kapott: az egyikben szülői sírjából, a másodikban szülőháza kertjéből és a harmadikban szülői szőlőjéből (hol a hercegprimás gyermekéveit töltötte) való föld volt. A szép kivitelű kristályüvegcsék, diszes faragású fehér juharfa dobozban voltak elhelyezve. Az ajándékot Csák Árpád, a balatoni múzeum vezetője üdvözlő irat keretében küldötte.

* **Vetítő-est a kath. körben.** Erdekes és tanulságos előadás lesz ma, kedden este 5 órakor, a nagyváradai katolikus körben. Dr. *Némethy* Gyula theologiai tanár Franciaországon át cím alatt nagyszabású előadást tart s pompás vetített képekben bemutatja Franciaország legszebb vidékeit s legkiválóbb városait.

* **Előléptetés a püspökségi tisztikarban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a széküresedés alatt a nagyváradai latin szertartású püspökség tisztikarában *Somogyi* Géza címzetes főerdészt a III. fizetési osztályba valóságos főerdésszé nevezte ki. Ugyancsak a III. fizetési osztályba előléptette *Kesste* István igazgatósági titkárt is. Mindkét előléptetés az uradalomnak régi, kipróbált buzgósága és kiváló képzettségű tisztjét jutalmazta s ezért ezek a kinevezések méltán keltettek az uradalom körén túl is általános örömet. Az előléptetett uradalmi tisztnek számosan fejezték ki gratulációikat.

* **A közegészségügyi bizottság új elnöke.** Nagyvárad város közegészségügyi bizottsága tegnap tartotta elnökválasztó ülését, amelyen dr. *Konrád* Márk kimaradásával megüresedett elnöki széket dr. *Grósz* Menyhérttel töltötte be. Az alakuló ülésen *Rimler* Károly elnökolt s jelen voltak: dr. *Grósz* Menyhért, dr. *Mayer* László, dr. *Vucskics* Gyula, dr. *Altmann* Jakab, dr. *Munk* Béla, *Sulyok* István, *Rimanóczy* Kálmán, dr. *Barna* Ármán, *Stark* Gyula, *Csanda* Eodre, dr. *Pácz* Sándor, dr. *Nemes* Aron, *Gerő* Armin, *Grósz* Sándor, *Köszeghy* József, dr. *Berkovits* René és dr. *Molnár* Imre jegyző. — *Rimler* Károly meleg szavakban emlékezett meg dr. *Konrád* Márk volt elnök 12 évi buzgó munkálkodásáról, mire dr. *Konrád* Márk érdemeit a bizottság jegyzőkönyvében megörökítették. Ezután *Rimler* Károly ajánlataira egyhangulag dr. *Grósz* Menyhértet választották elnöké, aki megköszönte a bizalmat. — Dr. *Mayer* László v. főorvos jelentést tett a fertőző betegségek állásáról. Különösen a vör-

heny okozott több megbetegedést, de azért a járvány kimondására nincsen ok. A jelentést tudomásul vették. — Ugyancsak a főorvos terjesztett elő jelentést, a létesíteni szándékolt termokémiai intézetre vonatkozólag. Felolvasta a freyburgi tanulmányutról szóló jelentést s javasolta, hogy az intézet létesítésének engedélyezését véleményezze a szakbizottság, csak gondoskodják a város arról, miszerint az intézet a lakott helytől legalább 200 méter távolságban legyen, magas kéménnyel s az elhullott állatokra nézve állapítsa meg azon körzetet, amelyen belül az elhullott állatok ide szállíthatók. — A péksütemények szállítására vonatkozó szabályrendeletet elfogadták. E szerint a pékek csak külön zárt papirzacskókban szállíthatják a kávéházak és vendéglőkbe a péksüteményt s ahol nem így kezelik azokat, a rendőrség elkobozza. — Végül *Pásztor* Ede biz. tag indítványát tárgyalták, hogy a városi tisztii orvosok ne lehessenek munkáspénztári orvosok is. A szakbizottság az indítvány elutasítását véleményezi, mert a törvény is megengedi a tisztiorvosoknak a magánműködést.

† **Kresnerich György.** A váradi egyházmegyét ismét veszteség érte *Kresnerich* György sarkadi plébánosnak tegnap történt elhunytával. Félészendő óta nagy beteg volt, hónapok óta nem végezhetette kötelességeit, előrelátható volt, hogy sokáig nem bír ellenállni a gyilkos kór támadásának, el is készült hosszas betegsége alatt a halálra, mégis érzékeny a veszteség az egyházmegyére, mert árvaságunk óta a papságban ez már a tizedik haláleset. *Kresnerich* 1856. dec. 18-án született s így még csak 54 éves volt. Iskoláit Váradon végezte 1881. január 30-án szentelte pappá b. e. *Nogáll* püspök. Kápláni éveit javarészt *Endrődön* töltötte. 1886-ban adonyi lelkész, 1888-ban pedig sarkadi lelkész, majd ugyanott beigtatott plébános lett. Sarkadon nemcsak hívei bizalmát nyerte meg, hanem a tulnyomóan református lakosságú községben mindannyian tisztelték, a község társadalmi, kulturális és közgazdasági életben vezérszerepet vitt. Temetése holnap fog végbe menni.

* **Magyar nemesség.** Király & Felsége dr. *Bodó* Pál nagyváradai honvédezredorvosnak, valamint testvéreinek és törvényes utódainak, néhai atyjuknak, a közgazdaság terén szerzett érdemei alapján, a magyar nemességet adományozta »Marosszentkirályi« előnévvel.

* **Uj segédtanfelügyelő.** A napokban említettük, hogy *Szirmay* Miksa kir. segédtanfelügyelőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter előléptette és elhelyezte Nagyváradról. Most már megvan az utódja. A kultuszminiszter ugyanis *Orbán* Kálmán hunyadvármegyei segédtanfelügyelőt, a bibarvármegyei kir. tanfelügyelőséghez helyezte át.

* **A színház tűzbiztonsága.** A Szigligeti-színház tűzbiztonsága érdekében *Gerő* Armin főkapitány által a tanács elé tett javaslatok felett már évek óta tanácskoznak a városi hatóságok. A főmérnök most újabb javaslatot terjesztett elé. Eszerint a színház záporkészítők szükséges, 5000 koronába kerül; a város mielőbb hirdessen rá pályázatot. A füstszel-

MEGNYILT!
Az új **Rosenzweig-féle mellfüzőgyár**
Szalárdi-utca 9. szám, saját ház.

Elegáns fogadó teremmel, fényes próba szalonnal. Modern gépekkel felszerelt műteremmel. Hol a nagyrebecsült vevő közönség a következő előnyökben részesül: Olcsóbb árak, mert nincs az óriási boltbér, szebb, elegánsabb kivitel és előzékeny kiszolgálás, mert az üzemet a tulajdonosnő személyesen vezeti.

pek megnagyobbítása felesleges. A vasfüggöny felhuzása és leeresztésére viznyomású emelő szerkezet szükséges s erre is hirdessenek versenyfárgyalást. A földszinten újabb kijárók alkalmazását, két páholy feláldozásával, szintén nem helyesli a főmérnök, mert ez elrontaná a színház nézőterének mai kimérését. Sürgősen szükségesnek tartja a főmérnök azonban egy porszívógép beszerzését, a színház tisztántartása céljából.

* **A radnai zárdafőnök miséje.** A múlt héten kedden P. Prieszter Agoston, máriaradnai sz. ferencrendi házfőnök és plebános, áldozópap-ságának 25 éves jubileumát tartotta meg. A községben aznap általános ünnep volt; mindenki részt akart venni az ünneplésben. Dél-előtt szent mise alatt a máriaradnai szentferencrendi kollégium ifjusága zenés misét énekelt. Az ünnepi szónoklatot Nagy József pánkoti plebános tartotta. Jelen voltak: Tamás Alajos kapisztr. provincia főnöke, két kormánytanácsossal, Raskói Sándor kerületi esperes, a világi papságból egynéhány, a hitközség és a község előjárósága, a hivek és a vidékiek nagy száma. Mise végeztével volt a küldöttségek tisztelgése. A jubiláns lelképásztornak szemei könybe lábadtak az örömtől és a meghatottságtól, a szeretet és ragaszkodás, a tisztelet, az elismerés és hála megnyilvánulásaitól, melylyel körülvették és elhalmozták hivei és minden rangú és állású tisztelői helybeniek és vidékiek egyaránt.

* **Félarú jegyeket a kórházi tisztviselőknél.** A megyei kórház tisztviselői már régebben azzal a kérelemmel járultak a kormányhoz, hogy tekintettel arra, miszerint ők ép oly vármegyei tisztviselők, mint a közigazgatáshoz beosztottak, ennél fogva ők is részesüljenek a félarú vasuti jegy kedvezményben. A kormány eddig a kórházi tisztviselő kérelmét nem teljesítette. Tegnap *Fráter Imre* dr. kórházi főorvos az alispáni hivatal útján a kereskedelmi miniszterhez folyamodik, ahol is kéri, hogy a kórházi tisztikar nagyon is méltányos kérését teljeaitsék és a tisztviselők részére az arcképes félarú jegy váltására jogosító igazolványt adják ki.

* **Az árvaház elnöknőjének lemondása.** Nagyváros tanácsa tegnap tartott ülésében tárgyalta özv. Des *Echerolles* Kruspér Sándorné lemondását a városi árvaház női választmányának elnökségéről. Az árvaház vezetésével ideiglenesen *Komlóssy József* gazdasági tanácsost bízta meg s egyben elhatározta, hogy minden lépést megtesz, hogy az érdekekben gazdag elnöknőt az állás további megtartására bírja s felkéri özv. Des *Echerolles* Kruspér Sándorné elnöknőt elhatározásának megváltoztatására.

* **A villamos felügyelő bizottság ülése.** Nagyváros város villamos felügyelő bizottsága február 16-án, délután 4 órakor ülést tart a városházán.

* **A Nagyvárosi Takarékpénztár adománya.** A Nagyvárosi Takarékpénztár a városi árvaház javára 100 koronát, a szegény alapra 50 koronát, a szegények fájára 50 koronát és a tüdőbetegek rendelő intézete részére 30 koronát küldött a polgármesterhez.

* **Képkiallítás a vármegyeházán.** *Kallivoda* Kata fővárosi festő tegnap kérvényt adott be az alispánhoz, hogy engedje meg neki miszerint a vármegyeház nagytermében képkiallítást rendezhessen. A kiállítás április 15-től kezdődőleg két hétig tartana. A kiállítás különben igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben egy új, most feltűnő festőnek a műveiről van szó, melyekről Szalon tárlata alkalmával oly előnyösen írtak a fővárosi kritikák.

* **Pályázat fővegyészi állásra.** Nagyváros város törvényhatósági bizottsága 585—14164—1909. közgyűlési véghatározatával városi vegykezserleti és élelmiszer vizsgáló intézet felállítását elhatározván, ezen véghatározatban foglalt felhatalmazás alapján az intézet vezető fővegyészi állásra pályázatot hirdetett. Felhívom mindazokat, akik ezen évi 3600 korona kezdő fizetéssel és 700 korona lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy a 16026—1898. sz. m. kir. földművelésügyi miniszteri szabályzatban megállapított képesítéseket, valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám (Városház I. em. 4. sz.) 1911. február hó 28-ik napjának d. u. 5 órájáig annál is inkább adják be, miután a későn beérkezett vagy kéltől fel nem szerelt pályázatokat figyelembe venni nem fogom. Nagyváros, 1911. február hó 10. *Rimler* Károly, polgármester.

* **Halálozások.** A tavasz még be sem köszöntött, a halálnak már is bő aratása van. Igen sok a halálozás.

Nagyváros város törvényhatósági bizottságának is gyászja van. Egyik érdemes tagja *Tanay* Zsigmond nyug. m. v. főellenőr, szombaton, február 11-én este 8 órakor, élete 69 évében elhalt. Tevékeny, munkás ember volt, aki évtizedekig mint raktár-főnök, a nagyvárosi állomáson, igen hasznos szolgálatot tett Nagyváros fejlődésének. Temetése ma, kedden délelőtt fél 9 órakor lesz a Széles-utca 44. sz. háztól. A gyászeset alkalmából a városháza tornyára kitűzték a gyászlobogót s a polgármester a következő felhívást adta ki:

Nagyváros város törvényhatósági bizottságának tagjait tisztelettel felkérem, hogy *Tanay* Zsigmond elhalt bizottsági tagtársunknak folyó évi február hó 14-én, kedden délelőtt 9 órakor, a széles-utcai 44. sz. háznál leendő végtisztesség tételénél megjelenni sziveskedjenek. Nagyváros, 1911. február 12. *Rimler* Károly, polgármester.

Markovits Pál nyugalmazott községi iskolai tanító, élete 67-ik évében, vasárnap elhalt. Az elhunyt öreg tanító alig pár hónappal ezelőtt temette nejét. Temetése ma, február 14-én délután 3 órakor lesz a Teleky-utca 25. sz. házból.

Tegnap délután hunyt el özv. *László* Sámuelné szül. *Biró* Viktória, 81 éves korában. Az elhunytban *Hant* Frigyes kereskedő anyósá: gyászolja. Temetése holnap, szerdán, február 15-én, délután 3 órakor lesz, a Kossuth-utca 2. sz. házból.

* **Sztrájk és pálinka.** A bodonosi szénbánya munkásai egy éjjel váratlanul azt a meglepő kijelentést tették a bánya vezetőségénél, hogy nem dolgoznak tovább. A kijelentést a lehető leghamarabban időben, szombat éjjel tették. A bánya vezetéség félvén a fejleményektől, a papfalvai csendőrséget rendeltette ki a közbiztonság megvédelmezésére. A csendőrségnek azonban semmi dolga nem akadt, mert a munkások a legnagyobb csendben és rendben voltak. Sőt eltelve a vasárnap hétfőn, mintha mi sem történt volna, munkába állottak. A munkások kolompasai közül a margittai főszolgabíró tiszet, élükön *Gregor* Józseffel elítélte 15 től 100 koronáig terjedő pénzbüntetésre. Az ítélet ellen a bányászok tegnap felebbezést jelentettek be az alispánhoz. A felebbezésben elmondják a munkások, hogy ők egyáltalán nem roszakaratulag tették amit tettek. Őket felbujtották és meggondolatlanul követték el a sztrájkot. A sztrájkolók főkolompasa *Gregor* József ugy adja elő a sztrájk történetét, hogy ő szombat este a fizetés után nyugodtan hazatért egy liter pálinka társaságába. Odahaza elővette a családi gramofont és azzal szórakoztatta magát, miközben a liter pálinkát is elfogyasztotta. A gramofon és pálinka olyan hatással voltak rá, hogy elment a bányába, ahol kijelentette, hogy

aki nem sztrájkol, azt agyonszurja. A munkások *Gregor* beszédére, de meg egy két liter pálinka ígérete mellett sztrájkba léptek szombattal éjjel 12 órakor. Akkor is nem azért sztrájkoltak ők tulajdonképpen, mert valamit ki akartak volna vinni a bánya vezetőségétől, hanem mert inni akartak. Mikor pedig ittak eleget, akkor hazamentek kijózanodtak és éppen *Gregor* Józseffel élükön ismét munkába állottak. Ezen az alapon kéri az ítélet megsemmisítését.

* **Felhívás a bérkocsi tulajdonosokhoz!** A szokásos tavaszi bérkocsi 16- és szeres szám szemlét a főkapitány ez év április hó 6 és 7-én tartja meg és pedig a jelzett napokon reggel 8 órától a kezdődőleg a Lóvásártéren. A főkapitány figyelmezteti a bérkocsi tulajdonosokat, hogy csak is kifogástalan karban levő járművekkel, lovakkal és szeres számokkal rendelkező bérkocsi tulajdonosok nyerneik állomás-helyet. Tekintettel továbbá arra, hogy az utóbbi szemle alkalmával az egyfogatu bérkocsi tulajdonosok tarka barkán, zléstelenül festett (sárga, zöld, piros és hamu színű) kocikkal jelentek meg, a főkapitány előre is kijelenti, hogy az ilyen kocsiakat a szemléről vissza fogja utasítani. A kétfogatu bérkocsinak pedig a landauer használatát egyszer s mindenkorra megtiltja, mert ezen kocsi több szempontból kifogás alá jöhetnek.

* **Póttartalékosok fegyvergyakorlata.** A m. kir. 4. honv. kieg. parancsnokság 271—911 számú átirata alapján felhívom az 1908—906 és 904 évfolyambeli póttartalékos legénységet, hogy akik a folyó évi fegyvergyakorlatot márc. és aug. hó 1-je közötti időben óhajtják teljesíteni, szabályszerű kérvényüket a fenti parancsnoksághoz hatádektalanul adják be. Nagyváros, 1910 jan. 27. *Juricskay* Barnabás, tb. tanácsnok.

* **Felülfizetés.** A biharmegyei és nagyvárosi öngyűlés által a Luiza-otthon javára febr. 7-én rendezett tombolaest összes bevétele 725 K 80 fill., a kiadások pedig 258 K 87 fillért tettek, a jótékony célra maradt tehát 466 K 93 fillér. Ebből az összegből a felülfizetések 60 K 60 fillért tesznek, amelyhez hozzájárultak: Des *Echerolles* Kruspér *Gilbert* 10 K, *Hutsenreiter* *Ida* 2 K, *Lengyel* *Győző* 1 K 20 fill., *Szondi* nővérek 3 K, *Kőszeghy* *Babi* 3 K, *Rendes* *Ili* 2 K, *Kukács* *Klári* 2 K 40, *Ováry* nőrnök 2 K, *Schwartz* *Abrahámné* 2 K, *N. N.*, 2 K, *Sztariil* *Ferencné* 6 K, *Ováry* *Sándorné* 4 K, *Vértesyné* 1 K és *Fehér* *Károlyné* 20 koronával, mely kegyes adományokért, valamint azokért a szíves fáradozásokért, amelyeket egyesek az estély sikerének előmozdítása végett kifejtettek, az egyület hála köszönetét nyilvánítja.

x **Az ügyészség reformja.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. *Dobó* jogi szemináriumhoz (Kolozsvar, Bolyai-u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetem rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A »Jogi vizsgák letétele« c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

x **Színházban.** (Előadás előtt 3 perccel Zs. művésznő öltözékében) Zs. művésznő: Nos rendben vagyok . . . mindjárt jön a jelenésem; . . . Jesszusom, hol az új brilliáns collierem, . . . otthon felejtettem, — pedig avval akartam pukkasztani az Erzsit . . . még azt fogja hinni . . . (Ajtó nyílik) *Messenger-Boy*: Csokolom kezét, elhoztam az új brilliáns colliert . . . Zs. művésznő: Az angyalok hoztak fiam . . . *Messenger-Boy*: Nem kérem, kerék páron jöttem.

SPITZER BÉLA

női és gyermek divat-háza

A legszebb

menyasszonyi kelengyék, far-

sangi toilettek készülnek

Spitzer

szalonjában

Rákóci-ut 3. sz.

* Révai Nagy Lexikon 18 kötet á 16 korona, Franklin Kezi Lexikona 3 kötet 54 korona havi részletfizetésre is. Megrendelhető Benkő Artur könyvkereskedésében. *Modern Antiquarium*. Nagyvárad, Rákóci-ut 10. Telefon 870.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

x Villamos csillárt ne vásároljon, be-
rendezést ne készítsen, míg Stern nel a Bémer-
térén nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem
s vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek,
Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasa-
lókat, Wolfram és izzó lámpákat nyári áron
házhöz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556.

Confetti!

Szerpentin!

Tombola tárgyak

Legyezők

Nászajándékok

Játékszerek

Hegedű és hegedű hurok

Utazó kofferek és táskák

Téli árak: alsó ing és nadrág

Bőr és kötött keztük

Valódi szolingeni acél árak

Ridikulók, Gramofonok

Ujdonság!

Ujdonság!

aluminium konyha edények,

GÁL FERENCZNÉL NAGYVÁRAD,

RÁKÓCZI-UT. — BAZÁR-ÉPÜLET.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdo-
nos urak becses tudomására hozni, hogy
Óváry Lajos kályhás üzletét
átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló Jóságú modern és izléses kályháinkkal,
pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhaj-
tjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elis-
merését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett
bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és
:: legegyszerűbb ::

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

x Vadászok figyelmébe. Tisztelettel érte-
sitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut
Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyi-
tottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és
töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok.
Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő.
A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a
fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás
végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löpor-
áruda. Telefon 269.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművészi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközöltet-
nek. Új szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

x Telefonnál. X. ügyvéd: Halló? kérem a
693 at.

Központ: A Messenger Boy-t?

X. ügyvéd: Igen.

Messenger Boy: Halló itt a 693. Messenger-
Boy gyorsküldőnc vállalat.

X. ügyvéd: Itt X. ügyvéd beszél; kérek gyor-
san egy kerékpáros Boyt Rákóczy-ut 2 alatti iro-
dámba küldeni, ahonnan hozza fel nekem — a
törvényszéki palota első emelet 61. számú szobába
az otthon felejtett 693-as számú akta csomót.

Ifj. Kohn Sámuel-

főleltizlet teljes elárusítása

FLEGMAN

míg a készlet tart

naponta d. e. 9—1-ig d. u. 2—7-ig.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Hercegisasszony.

Szerda: Hercegisasszony.

Csütörtök: d. u. Bizánc, ifjusági előadás
Este Magdolna.

Péntek: Traviata, F. Károlyi Leonával.

Szombat: Cigányszerelem.

Vasárnap: délután Halhatatlan lump, este
Hercegisasszony.

Hercegisasszony. Lehár gyönyörű
dallamos muzsikája a Drófstótot sikere óta
nem teremtett oly szép és nemes virágokat, mint
a Hercegisasszony partitúrájában. Ebben a
kedves, romantikus tárgy operettben a Lehár
ambiciója magasabb zenei hatásokat keresett
és sikerült is egyik legértékesebb alkotásává
tenni a Hercegisasszonyt. Vasárnap este nagy
sikerrel vonult be ez a szép operett a nagy-
várad színpadra s most három estén egymás-
után kétségtelenül zsufolt házak előtt kezdi
meg nagyvárad hódítását. A Hercegisasszony
pazar kiállításával és gyönyörű muzsikájával
hamarosan versenytársa lesz a szezon slageré-
nek, a Cigányszerelemnek.

Magdolna. Dr. Pelle János szép sikerrel
bemutatott színművét, a Magdolnát csütörtökön
harmadszor adják elő a Szigligeti-színházban. A
fiatal szerzőt ez alkalomból több oldalról lel-
kes ovációban fogják részesíteni.

Tatárjárás. Szombaton este, a műsorra
tűzött Cigányszerelem helyett a Tatárjárás
Bakonyi híres szép operettjét játsszák a szin-
házban. A darabcsere az a körülmény kény-
szeríti az igazgatót, hogy szombaton este a
jogászbálra van leszerződöttve Bura Karcsi
zenekara s így a Cigányszerelemet cigányzene-
kar nélkül nem adhatja az igazgató. A jogász-
bálra való tekintettel szombaton este 7 órakor
kezdődik az előadás.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 15. A Kath. Kör társasvacsorája és
háziestélye a Pannóniában.

Február 18. Jogászbál a Vigadóban.

Február 25. A Tiszti Kaszinó vivó estélye a
Kereskedelmi Csarnokban.

A Kath. Kör társas vacsorája. Az
idei farsang mulatságai közül családias jelleg-
ben és fesztelenségben messze ki fog emel-
kedni a nagyvárad Kath. Kör társasvacsorája
amely 15-én lesz megtartva a »Pannónia« ét-
termében. Vacsora után tánc lesz, mely el fog
tartani reggelig. A Kör pénztárnokánál, Kele-
men Kálmánál már eddig is igen nagyszámu
előjegyzés történt, amely már így is a leglé-
nyesebb siker árnyékát veti előre. Akik még
résztvenni akarnak a társasvacsorán, szándéku-
kat Kelemen Kálmán pénztárnok urnál, vagy
a Kör szolgájánál jelentsék be, hogy a rendező-
ség a szükséges adminisztratív teendőket ide-
jében megtehesse. Hangsúlyozzuk, hogy a
rendezés céljából tüzte ki, hogy a mulatság
minél fesztelenebb és családiasabb jellegű
legyen. Megjegyezzük még, hogy már eddig is
200-nál többen váltották meg részvételi jegyü-
ket s így igen nagy sikerű estére van kilátás

A jogászbál. A nagyvárad jogászfizuság
bálja, amely oly tényesnek, oly pompásnak
igérkezik, hogy Nagyvárad báli krónikájában
alig lehet majd párját találni, nem február

22-én, hanem február 18-án lesz. A jogászifjúság már most megkezdte a bál előkészítését. Nagyváradi társadalmi előkelőségei már szinte kivétel nélkül biztosították a megjelenésüket s már eddig többen elfogadták a bál védnökséget.

Mulatság a rokkant munkások javára. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlének nagyváradi 712-ik fiókpénztára, mely Gröcz Béla védnöksége alatt áll, az özvegyek és árvák külön segélyalapja javára 1911. február 18-án az egyleti helyiségben, Benárd Albert Kossuth-utcai vendéglőjében zártkörű házas jellegű táncmulatságot rendez. A meghívók már kibocsáttak, de akik tévedésből nem kaptak, vagy arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez, amely telefon útján is felkereshető. Tekintettel a jótékony célra, fellépések elfogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

**Vegyél!
Vegyen!
Vegyünk!**
10. 13. és 17.
Koronáért
**Moskovits Anthoniai cipőt
Nagyvárad**

Kossuth-utca 5. gyár épület és
:: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

**Korcsolya
különlegességek**
:: kizárólag ::
Tarsoly és Risztónál

Rákóczi-ut.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománczását és porcellán utánzat. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

Amit mindenkinek tudnia kell.

1 liter rum 1.50

1 deka tea —.08

Az ujjvárosi drogeriában a torony alatt.

Menjünk

Radó és Kertészhez

KOSSUTH-U. 2. sz.

hol a megkezdődött farsangi
ocassióba feltűnő olcsón adat-

:: nek el az összes ::

**batisztok, selymek,
csipkék, gyöngydiszek,**

ruha kelmék, vásznak, asztalneműek

és kész fehérműek.

Telefon 1030.

TÁVIRATOK.

A fejezgyarmati mandátum.

Budapest, febr. 13.

(Saját tud.) A megüresedett fejezgyarmati mandátumért erős küzdelem lesz. A gazda-párt szintén állít jelöltet és pedig Kőröscsöny Gyula személyében.

Elhunyt plebános.

Temesvár, február 13.

(Saját tud.) Schwetzer Alajos dr, pápai kamarás, volt theologiai tanár, Kisbesenyőn, ahol 40 esztendőn át plebános volt, ma 76 éves korában elhunyt.

Singer doktorra avatása.

Budapest, febr. 13.

(Saját tud.) Singer Arthur lapszerkesztő bölcsészeti doktorra avatása ellen tudvalóleg három néppárti képviselő kifogásokkal élt, azt hangoztatván, hogy Singernek előre megmondták a tételleket, melyből kérdezni fogják. Sággy Gyula rektor akkor egy bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálása véget. A bizottság tegnapi referált a tanári karnak. A határozat még ugyan titok és csak a jövő héten akarják kihirdetni, mégis annyi kiszivárgott, hogy Singert új vizsga letételére utasítják.

Pénzcsináló cigányok.

Arad, febr. 13.

(Saj. tud.) Liko István letartóztatása alkalmával megállapították, hogy ő a banda feje. Sejtén egy ganyhó előtt 60.000 korona értékű hamisítványt találtak. A nyomozás Arad és a szomszédos vármegyékbe is áttérjed.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irta: **Hjalmai Knuth.**

Fordította: **Vörös József.**

23

— Bocsánat, kisasszony, hogy olyan erősen csengettem, de nem ismertem a csengettyűt. Itt lakik az a beteg ur, aki az apró hirdetések után kocsitológatót keres?

Egy percig gondolkodott s úgy látszott, hogy már nem tart koldusnak.

— Nem — mondta végre — nem, mi nem keresünk senkit.

— Nem? Egy öreg ur? Két órát naponként, óránként 40 oerért?

— Nem.

— Akkor hát bocsánatot kérek, talán az első emeleten lakik, én csak egyik ismerősömet akartam ajánlani a beteg urnak. Nevem Jarlsberg Wedee.

Köszönöm és hátrább léptem, a fiatal hölgy fölig elpirult, zavarában elfelejtette az ajtót betenni s utánam bámult, midőn lementem a lépcsőn.

Nyugalmam visszatért és agyam megtisztult. Azok a szavak, melyekkel odafent fogadtak, hideg zuhanyként hatottak reám. Tehát oda jutottam már, hogy mindenki ujjal mutathatott rám s így szólhatott: Ott megy a koldus, akinek a folyosóablakon dugják ki az ebédet.

A Möllergadeon egy korcsma előtt álltam meg, ott bent hust sütöttek s tele tüdővel szivtam a hus illatát; kezemet már a kilincsre tettem s be akartam lépni, de még idejekorán megdöntöttem a dolgot s tovább mentem. Midőn a stortorora érve, nyugvóhelyemet kerestem, minden padon ült valaki s hiába kerültem meg kétszer is a templomot, nem volt sehol hely, hová leülhettem volna Természetes! Természetes! s újra elsiettem, A bazársarkon újra megálltam s megkerültem a szökőkutat, aztán néhány korty vizet ittam, sokáig ácsorogtam minden kirakat előtt s minden arra járó kocsit megbámultam. Fejem égett s halántékaim csodálatosan lüktettek; a víztől rosszul lettem s ájulás környékezett. Így értem a Krisztus-temetőbe. Leültem, térdemre könyököltem s fejemet kezembe hajtottam; így összekuporodva jobban éreztem magamat s nem éreztem többé rágást a mellemben.

A mellettem levő gránittömbön egy kőtagó feküdt hason és valami feliratot vésett a kőbe; szemem kék szemüveg volt s régi ismerőst juttatott eszembe, aki bankhivatalnok volt s akivel nemrég a kávéházban találkoztam.

Csak ne volnék hát olyan szegénylős s kérhetnék tőle valamit. Megmondhatnám neki az igazat, hogy e pillanatban kedvezőtlen viszonyok közt élek s hogy csak tengetem az életemet! Neki adhatnám a borbélyfüzetet is... Vigye az ördög a borbélyjegyeket. Egy korona ára jegyfüzetet! Idegesen kapok e kincs után s miután nem lelem meg elég gyorsan, felugrom; csorog rólam az izzadság, míg végre a zsebem egyik zupában a többi félig tiszta félig piszkos papírok közt megtalálom. Sokszor megolvasom a hat jegyet, elülöl hátrafelé, hátulról előre; nem használhattam többé őket; nem támadhatott-e nekem is olyan szeszélyem, hogy ezentul nem borotválkozom? Ily módon egy egész korra teszek szert, fehér, ezüst koronára! A bankból 6 órakor jönnek ki a hivatalnokok s 7-8 óra körül megtalálom az emberemet.

(Folyt köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

KÖZGAZDASÁG.

A Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése.

Nagyvárad egyik legkiválóbb, gyorsan fejlődő pénzintézete: a Leszámitoló és Jelzálogbank vasárnap délelőtti tartotta évi közgyűlést, amelyen beszámolt a múlt évben elért eredményről. Es ez az eredmény oly szép, hogy a legnagyobb elismeréssel adóznak érte a részvényesek. Ez az elismerés és az intézet iránt mindjobban megnyíló bizalom biztosítja az alaptőke emelés sikerét.

A közgyűlésen Szájbély Gyula udvari tanácsos elnökölt.

Jelen voltak: Szájbély Gyula udvari tanácsos elnök (Budapest), Moskovits Miksa, Keszthelyi Zoltán, Frankl Zsigmond, Deutsch Hermann, Csernecky József, Szirmay Lajos, Poszpiss Géza, Wallerstein Dániel, dr Friedländer Sámuel, Goldfeder Sámuel, Karger Sándor. Mitteleier Ede, dr Goldberger Miksa, Hirsch Mór, ifj. Ullmann Izidor, Márkus Bernát, Friedländer Herman, Silberstein B., Neumann Mór, dr Sámson Márton, Bernstein Simon, Sternberg Lázár, Komlóssy József, dr Krüger Aladár, Weimann Heinrich, Ficzek Lajos, Oláry Gyula, Nozák Rudolf, Weisz I. Miksa, Sas Ede, dr Váradi Ödön, Szeszich Elek, Klein Károly, Bródy Samu, Neumann Gábor, Kemény Béla, Fehér Dezső, Fischer Sámuel, dr Erdős Adolf, Papp Elemér, dr Rozvány Jenő, dr Waldmann Béla, Rosenbaum Bernát, Fisch Mór, Lindenbaum Ignác, Klein Sámuel, Aufrecht Mór, Klein Andor, Réder Ferenc, dr Popovits György, dr Weimann Izso, Lusztig Armand, Vitán Zoltán, Sártory László, Vertán Zoltán, Balogh Kálmán, Mezey Márton, Reich Sándor, Bíró Sándor, Székely Sándor, Weisz Mór, Ullmann Mór és még számosan.

Első sorban felolvasták az igazgatóság jelentését, amely felsorolja az elmúlt év nevezetesebb mozzanatait s rámutat, hogy a gazdasági év igen kedvező volt, amennyiben öt millió korona emelkedést mutat s az elért nyereség a vagyonnak 12 százalékát teszi. Külön kiemeli Szájbély Gyula udvari tanácsos belépését, akivel országosan ismert szaktekinetly került a pénzintézet élére. Az elért tiszta nyereség 341,149 korona 69 fillér, amelyből 210 ezer koronát osztalékkra jelölték ki, részvényenkint 21 korona részesedéssel.

Az igazgatóság jelentését elfogadták s a felmentvényt megadták.

Ezután elhatározták, hogy az intézet részvénytőkéjét egy millió koronával felemelik s így az intézet alaptőkéje 3 millió korona lesz.

A választásokat a következőképp ejtették meg: elnökké Szájbély Gyula udv. tanácsos (Budapest), igazgatósági elnökké Guttman Józsefet, igazgatósági tagokká: Deutsch Hermann, dr Friedländer Sámuel, Gyenes Lajos (Budapest) Keszthelyi Zoltán, Schwartz Jakab, ifj. Ullmann Izidor és lovag dr Wertheimstein Henriket választották. A felügyelő bizottságba választották elnökké: Komlóssy József, tagokká: Balogh Kálmán, dr Sámson Márton, dr Sente Gyula, Rendes Sándor. Az igazgató tanács tagjai lettek ez évre Csernecky József, dr Illés István, Reisz István, Fröhlich János, Balogh Mihály, Elek József, Oláh Ferenc, Baumeister Ernő, Weimann Henrik, Oláry Gyula, Léwy Sándor, Bartsch Arthur, Schillinger Mór, Goldstein Miksa.

A közgyűlés végén dr Krüger Aladár mondott köszönetet a vezetőségnek az elért szép eredményért. Visszatért az igazgatósági jelentésre, mely az intézet 12 éves múltját említi. Ha e 12 éves múlttal kapcsolatban az intézet jelenét tekintjük, önérettel állapíthatjuk meg, hogy e 12 éves szakadatlan és szorgalmas munka eredménye az intézetnek reményen felüli fölvirágzás. Ma már a Leszámitoló és Jelzálogbank ügykörének kiterjedt sét és nagyságát, miut összeforgalmát és különösen az elért nyereséget tekintve Nagyvárad és Bihar megye egyik legelső intézete, mely a sokkal nagyobb történelmi múlttal bíró intézetek közt foglal helyet. Szokás a nagyobb pénzintézetekkel szemben azt az ívényt hangoztatni, hogy azoknak pénzüket ipari vállalatokba kellene fektetniök és így támogatniök az ipart és kereskedelmet. Ezzel szemben a Leszámitolóbank évi jelentése hangsúlyozza, hogy az intézet kizárólag bankszerű üzleti ágakkal foglalkozott. Ezt azonban nem lehet úgy felfogni, mintha az intézet az ipar és kereskedelem támogatását elhanyagolná. Ellenkezőleg: akkor, mikor iparosoknak és kereskedőknek méltányos hitelt nyújt, éppen úgy, sőt talán még jobban támogatja az ipart és a kereskedelmet, mintha maga létesítene vállalatokat, mert hiszen az önálló iparos és kereskedő osztály megerősödését mozdítja elő. Ez az irány pedig a Leszámitolóbank vezetőségénél mindig élénk támogatásra talált. A banknak minden irányban kifejtett nagy, széleskörű tevékenysége és az elért eredmény odáig juttatta az intézetet, hogy ma már kiemelt vidéki jellegéből és azon a ponton áll, hogy országos jelentőségre tesz szert. Ennek kétségbe nem vonható bizonyossága az, hogy olyan kiváló pénzügyi férfiú és magas állású elkötelező, mint Szájbély Gyula udvari tanácsos ur (lelkes eljenzés) szíves volt a bank elnökségét elvállalni. Nemcsak elnöke ő a részvénytársaságnak, hanem elhozta a társaság élére azt a nagy tekintélyt és országos tiszteletet is, melynek ömértósága az egész országban méltán örvend. De talán szerénytelenség vádja nélkül el lehet mondani, hogy az elnök ur nem érdemteleneleg felé fordult bizalmával. Az a 12 évi munkásság, melyet az intézet vezetősége kifejtett, méltó erre a kitüntetett bizalomra. S azért, mikor hálás köszönettel emlékeznek meg az intézet Szájbély udvari tanácsos ur nagy érdemeiről, hogy egyebek közt az újabb tőkeemelés sikerét is első sorban biztosítani szíves volt, indítványozza, hogy ennek hálás köszönettel jegyzőkönyvi megörökítése mellett fejezze ki a közgyűlés köszönetét az igazgatóság és felügyelő-bizottság, de első sorban Moskovits Miksa vezérigazgató iránt, aki fáradhatatlan munkássággal, ritka szerencsés üzleti érzékkel és az ügyfelek iránt mindenkor tanúsított kiváló előzékenységgel az intézetet arra a fokra emelte, hogy most önérettel tekinthetünk vissza 12 évi multra és a legszebb reményekkel tekinthetünk a még biztatóbb jövőbe! (Eljenzés és taps.)

Szájbély Gyula meghatva köszönete meg a részvényesek bizalmát és az elhangzott üdvözlést s úgy a maga, mint az igazgatóság nevében is igérte, hogy a jövőben is mindent el fognak követni az intézet felvirágoztatására.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, febr. 13.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	869.50
Oszták hitel	—	—	677.—
4%-os koronajáradék	—	—	91.95
Államvasut	—	—	747.—
Jelzálogbank	—	—	508.—
Leszámitoló bank	—	—	606.30
Hazai Bank	—	—	315.50
Kereskedelmi részv.	—	—	770.25
Rimamurányi	—	—	675.—
Salgótarjáni	—	—	675.—
Közuti vasut	—	—	801.25
Városi villamos	—	—	406.—
Adria	—	—	506.—

Irányzat: Szilárd.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonkint.

Buza áprilisra	—	—	11.28
Buza májusra	—	—	11.14
Buza októberre	—	—	10.93
Rozs októberre	—	—	8.15
Zab áprilisra	—	—	8.69
Tengeri májusra	—	—	5.74

Irányzat: Szilárd.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Felhívás részvényjegyzésre.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság elhatározta, hogy alaptőkéjét 1.000.000 — koronával

3.000.000 koronára az alábbi tervszerint felemeli s az új részvények jegyzésére felhívást intéz.

1. Kibocsátanak 5000 darab új részvényt 200 korona névértékkel 300 korona árfolyamon, amelyek értékéből részvényenkint a részvénytőkére 200 korona s a többi pedig a költségek levonása után tartalék tőkére fordítandó. A részvények kiállítását s az illetéke fejében részvényenkint 5 korona fizetendő.

2. A részvények értékében a jegyzéskor 50 százalék azaz 150 korona fizetendő, míg a másik 50 százalék azaz százötven korona, valamint az 5 korona kiállítási díj legkésőbb 1911. március 31-ig. Mindkét tétel után 1911. január 1-től számított 6 százalék kamattal fizetendő.

3. Az eddigi részvények tulajdonosai az új részvényekre elővételi joggal bírnak, és pedig olyképen, hogy 2 darab régi részvényre egy új részvény jegyezhető.

4. Az új részvények a régi-ekkel mindenben egyenlők, s már az 1911. év üzletév jóvedelmében részesednek.

5. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1911. február 28 napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1911. március 31. napja.

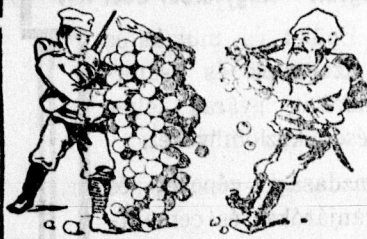
Gyorsan pusztul a bőr s ezt Őn
bánja,
Ha Fernolent **NIGRIN**-jét nem
használja.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Szőlő- oltványokat

szállít amerikai si-
ma és gyökeres
vesszőket különféle
fajokban, fajtis-
taságért jutálva
legdusabb válasz-
tékban a már évek óta elsőnek és legmegbízha-
tóbbnak **Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep**
ismert

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

MEDGYES, 32. sz. (Nagyküküllő-megye.)

ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
Az árj gyékben található az ország minden részéről
érkező **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlő-
birtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős
személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosá-
got szerezhet magának fenti szőlőtelep meg-
bízhatóságáról.

K öhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan **Réthy-féle**ét kérjünk,
mivel használaton utánzata van.
Egy doboz 60 fillér.

! Csak Réthy-féleét fogadjunk el. !

A Z I G A Z,

— hogy sehol sem lehet oly kelle-
mesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„**NEMZETI**“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb
fajborok. Abonánsok polgári árban
megegyezés szerint szolgáltatnak ki.
— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.
Szállodámban szobák 1 korona
— 60 fillértől kaphatók. —
Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
„**NEMZETI**“
szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Nagyváradai Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság

Szent László-tér, Zöldfa-utca sarok,

Moskovits-palota I. em. Telefon 926.

Elfogad betéteket könyvecskékre leg-
magasabb kamattal mellett (tőkekamat-
adót a társaság fizeti)

Leszámitol váltókat, utalványokat és
kisorsolt értékeket legelőnyösebben.

Hitelt nyújt folyószámlára értékpapir
s egyéb fedezet mellett.

Folyósít s kieszközöl törlesztéses jel-
zálog kölcsönöket 15—50 évi időtartamra
lebonyolít parcellázásokat. Foglalkozik
ezenkívül minden itt fel nem sorolt taka-
répénztári és banküzlettel.

Financiroz különösen ipar és kereskedelmi
vállalatokat s ezekhez társul szegődik;
ugy saját számlára valamint bizományi
uton, vesz és elad különféle árut s el-
fogad mindennemű megbízást kereske-
delmi és ipari ügyletekre.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é.
— közönséget, hogy —
Kert utca 2. szám.

építési irodát
nyitottam.

Elvállalok tervezéseket és bár-
milyen e szakmába vágó
:: munkákat. ::

Tisztelettel

Béres Ferenc

építőmester.

Legelegánsabb és
:: legmodernebb ::

fényképek

külföldi tanulmányok és ta-
::; pasztalatok alapján ::;

Molnár Jenő

Lojanek utóda) műtermében.

Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete
részvénytársaság

GABONA-OSZTÁLYA

Nagypiac-tér. Andrányi-ház. Telefon 836.

Raktáron tart és előnyös árban
elad megbízható, csiraképes répa-
magot, államilag ólomzárolt ló-
here és lucernamagvakat, ugy-
szintén elsőrendű pörkölt sza-
lonnát, valamint tavasz-buzát.

Heiczer Ferenc

papi- katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.

Készít a legjobb minőségű szöveteke-
::: ből reverendát és cimadát. :::

Egyenruhákat bármilyen fegyver-
nemhez, átalakításokat méret szerint.

**Polgári ruhákat legolcsóbb
árban valódi angol szöve-
tekből készíték.**

Levelezőlapra meghívásra helyben és
vidéken mértékvétel végett megjelenek.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Heiczer Ferenc.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása
::: utólérhetetlen. :::

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal ujjonnan berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
 ≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTÚL”
 politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott :
 1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
 a „Tiszántúl”-ban közöltetnek.

Alapítottott :
 1894.

Ifj. Kohn Sámuel

:: féle üzlet teljes ::

elárúsítása

(mig a készlet tart)

naponta d. e. 9-től 1-ig, d. u. 2-től 7-ig

FLEGMAN

:: női-divat áruháza. ::

Alapított 1888.

Bémer-tér.